

Üdvözlét Siemianowicéből

Előző számunkban ismertettük Mitrovits Miklós dokumentum gyűjteményét, melyben több mint százhusz korabeli levéltári irat segítségével mutatja be a lengyel-magyar kapcsolatokat 1957-1987 között. A kötet borítóján idézőjelben szerepel a "két jó barát" nagy hagyományú és közismert kifejezés. A címet megerősíti két lefelé fordított borospohár képe: itt bizony nincs borozgatás...A dokumentumok bizonyítják, hogy a hivatalos politika mit meg nem tett a két jó barát elidegenítése érdekében. Mégis voltak kivételek, sikeres egyéni kapcsolat felvételek, és ezek évtizedekig fenn is álltak.

A Siemianowicei iskola épülete

Balról a harmadik Holik Ilona

A szentendrei Izbégi Általános iskola ilyen kivétel volt, ahol Vigh Oszkár és Déri György tanár urak segítségével már 1968-ban létrejött a kapcsolat a siemianowicei iskolában Hilary Chlebek igazgató úrral. Ettől kezdve sok éven át kölcsönös táborozásokon vettek részt a két iskola diákjai.

- Mi nomádoknak neveztük magunkat, és úgy is éltünk. Az izbégi iskola alatti tábort nagyon sok kis diák szorgos keze munkájával hoztuk létre a bozót irtástól az alap ásásig, kerítés készítéséig mindenben részt vettünk. Persze felnőttek irányításával. - meséli Holik Ilona, aki nem csak az iskola tanulója volt, hanem a tábor közvetlen szomszédságában lakott és lakik ma is, így a kezdetektől tanúja és résztvevője volt a nomádok életének.

- Mikor került először személyes kapcsolatba a Siemianowicei "nomádokkal"?

- Ezerkilencszázhatvanhatalc augusztusában egy egész hónapig barangoltunk Lengyelországban. Első állomásunk Siemianowice volt.

- Hogyan utaztak, és hány diák vett részt ezen az utazáson?

- Vonattal mentünk, emlékszem a "sajnálatos Csehszlovákiai események" miatt sok órát várakozott a szerelvényünk a határon. Huszonöt-harminc gyerek és néhány felnőtt kísérő indult útnak Szentendréről.

- Milyen korúak voltak a "nomádok"?

- Alsósok-felsősök vegyesen, a kisebbek mellett voltak segítő nagyok is. Én akkor tizenegy éves voltam, a részvételi díj pontos összegére már nem emlékszem, de magam kerestem meg nyári munkával az Óbuda TSz-ben.

- Az életmódjukon kívül milyen ismertető jegyük volt a Parktábor nomádjainak?

- Zöld szoknya vagy nadrág, barna inggel, és a kötelező piros nyakkendő.

- Az egy hónap alatt merre jártak még Lengyelországban?

- Szinte körbeutaztuk az országot. Nagyon szervezett, fegyelmezett, önelátó csapat voltunk. Persze sok segítséget is kaptunk, bármerre jártunk, a lengyelek nagy szeretettel voltak irántunk. Volt példa rá, hogy "magyarosan" főzött meleg étellel vendégeltek meg bennünket.

Máskor az éjszakai felhőszakadás kimosott minket a sátrunkból, ahol aludtunk, és a helybeliek vették gondjukba a gyerekeket, szénapajtaban adtak menedéket nekünk.

A mindennapi tisztálkodásra Chlebek Éva, a vendéglátó igazgató úr felesége felügyelt. Önállóságra, gyakorlatiasságra igyekeztek szoktatni minket.

- A Siemianowicei turákon kívül milyen élményeik voltak még?

- Hosszabb-rövidebb ideig ezeken a helyeken időztünk: Krakkóban, a Mazury tavaknál, és a tengernél egy hétig: Sopot, Gdańsk, Gdynia. Megmártóztunk a tengerben, emlékszem, a víz meglehetősen hideg volt és a homok szokatlanul nagy szemcsészetű.

- Melyik állomásukra emlékszik legszívesebben?

- Hazafelé Zakopane-t is útba ejtettük, lenyűgöztek a hegyek és az óriás fák, sokat gyalogoltunk közöttük. Innen hoztam néhány apró emléktárgyat, amik most is megvannak: díszboboz, pipázó szoborka fából, olyanok, amik egy gyereknek tetszhetnek. Ezeken kívül még egy sóbányában is voltunk.

- ...és mire nem emlékszik szívesen ?

- Varsón is átutaztunk, de a nagy modern épületek nem igazán tetszettek a "nomádoknak". Rövid időre Auschwitzban is megálltunk, de engem koromnál fogva oda nem engedtek be. Jobb is így.

- Évtizedek múltán hogyan gondol ezekre az utazásokra?

- Csakis a sok szeretetre és a sok együtt éneklésre. Déri tanár úr énektanár volt, az ő segítségével tanultuk meg a lengyel dalokat, a lengyelek pedig a magyar énekeket, egymás himnuszát is énekeltek.

- A Parktábor honlapjáról mp3 formátumban ma is letölthetők ezek a dalok az izbégi iskola kórusának előadásában.

- Nem lehet meghatódás nélkül hallgatni ezeket a tisztán csengő gyermek hangokat. Az egyik lengyel dal magyar szövegére még nagyjából emlékszem: "Ég a tűz, körben állunk, Zúg a szél, száll az ének, És az ősről mesél."

- A dalokon és emlékeken kívül mi maradt meg mára?

- Sajnos a kapcsolatok az évek során megszakadtak, nem csak a lengyel gyerekekkel, de közöttünk magyarok között is. Legutóbb Déri tanár úr temetésén voltunk egy páran együtt. A Parktábor is megszűnt, az épületek eltűntek, csak egy nagyra nőtt fenyő sor áll, emellett állunk zászló felvonáskor. Még látszik a tűzrakó és a mosdók helye. A természet visszaveszi, amit a tettekre kész nomádok egykor meghódítottak.

